

Linhartova 7a, 1000 Ljubljana

T: 01 400 53 35

F: 01 400 57 44

Osnovnim šolam
Glasbenim šolam

E: inspektorat-solstvo.mss[.]gov.si

www.mizs.gov.si

Osnovnim šolam s prilagojenim programom
Zavodom za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov
s posebnimi potrebami

MIZŠ, Direktorat za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo

Številka: 069-22/2020/2

Datum: 24. 8. 2020

Zadeva: Inšpektorat RS za šolstvo in šport – okrožnica za osnovne šole, glasbene šole, osnovne šole s prilagojenim programom in zavodom za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, avgust 2020

Inšpektorat RS za šolstvo in šport želi s svojimi mnenji, pogledi in izkušnjami, ki jih vsakodnevno pridobivamo skozi različne vidike inšpekcijskih postopkov, doprinesti k razvoju sistema. V tej zvezi v nadaljevanju predstavljamo ugotovitve, ki izhajajo iz rednih inšpekcijskih nadzorov, ki smo jih v osnovnih šolah izvajali v prvem polletju leta 2020, sami nadzori pa so se nanašali na izpolnjevanje pogojev strokovnih delavcev in ocenjevanje znanja.

V smislu zagotavljanja upravne zanke (seznanitev celotnega sistema o ugotovitvah nadzorov) vas seznanjamo, da so bile pri nadzorih ugotovljene določene ponavljajoče se nepravilnosti, zato vas naprošamo, da v svojih šolah preverite in odpravite morebitne podobne nepravilnosti.

1. Izpolnjevanje pogojev strokovnih delavcev – ugotovitve iz rednih nadzorov

V usmerjenih rednih inšpekcijskih nadzorih je bilo pregledano področje spoštovanja posameznih določb Zakona o osnovni šoli (Ur. list RS, št. 81/06, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12-ZUJF, 63/13, 46/16-ZOFVI-L; v nadaljevanju: ZOsn), Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. list RS, št. 16/07, 36/08, 58/09, 64/09, 65/09, 20/11, 40/12-ZUJF, 57/12-ZPCP-2D, 47/15-ZOFVI-J, 46/16-ZOFVI-L, 25/17 – ZVaj; v nadaljevanju: ZOFVI) in Pravilnika o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev v izobraževalnem programu osnovne šole (Ur. list RS, št. 109/11, 10/12, 92/12, 49/13, 75/15, v nadaljevanju: Pravilnik).

Pri nadzorih je bilo ugotovljeno, da v posameznih primerih strokovni delavci v deležu opravljajo delo organizatorja šolske prehrane, pri čemer pa ne izpolnjujejo pogojev za opravljanje tega dela. Podobno ugotovitev smo zaznali pri strokovni delavki, ki ni izpolnjevala pogojev za delo laborantke.

Pri nadzorih je bilo tudi ugotovljeno, da je več delavcev zaposlenih na podlagi 6. odstavka 109. člena ZOFVI, ker ne izpolnjujejo predpisanih pogojev v celoti. Ob nadzorih je bilo ugotovljeno, da za nekatera delovna mesta, predvsem med šolskim letom, ni mogoče dobiti ustreznega kadra. Ob tem poudarjamo, da so takšne zaposlitve možne, vendar le kot začasna zaposlitve (do enega leta).

2. Ocenjevanje znanja – ugotovitve iz rednih nadzorov

V usmerjenih rednih inšpekcijskih nadzorih je bilo pregledano področje spoštovanja posameznih določb Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. list RS, št. 16/07- UPB5, 36/2008, 58/2009, 64/09-popr., 65/09-popr., 20/11, 40/12 - ZUJF, 57/12 - ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. in 25/17 – ZVaj, v nadaljevanju: ZOFVI) v povezavi z določbami Pravilnika o vodenju razvida izvajalcev javno veljavnih programov vzgoje in izobraževanja (Ur. list RS, št. 10/09, v nadaljevanju: Pravilnik 1) in Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli (Ur. list RS, št. 52/13; v nadaljevanju: Pravilnik).

Pri tem je treba **poudariti in pohvaliti**, da na področju preverjanja znanja pred ocenjevanjem znanja (3. odst. 3. člena Pravilnika – strokovni delavci izvajajo preverjanje znanja pred ocenjevanjem), ocenjevanje po ocenjevalnih obdobjih (1. odst. 11. člena Pravilnika – ocenjevanje se izvaja skozi vse obdobje, ko se predmet izvaja) in pri ocenjevanju pisnih izdelkov (1. odst. in 2. odst. 13. člena Pravilnika – učenci pišejo predpisano število pisnih ocenjevanj na teden in na dan), **ni bilo ugotovljenih nepravilnosti**.

Še zmeraj pa se pojavljajo nepravilnosti v zvezi z določanjem in načrtovanjem načinov ocenjevanja, ki so taksativno naštet v 10. členu Pravilnika.

3. Nepravilnosti pri sestavi sveta zavoda, sveta staršev in pogoste kršitve v postopku imenovanja ravnateljev – ugotovitve iz rednih nadzorov

Pri izvajanju izrednih nadzorov ugotavljamo, da velikokrat prihaja do nepravilnosti v postopkih pri sestavi sveta zavoda, sveta staršev in v postopkih imenovanja ravnateljev. V tej zvezi v nadaljevanju poudarjamo nekaj najpogostejših kršitev, ki jih zaznavamo ob opravljanju nadzorov oziroma podajamo opozorila, na katera je treba biti pozoren, da kršitev ne bi bilo:

Nepravilnosti pri sestavi sveta zavoda:

- Svet zavoda se konstituira, preden je potekel mandat svetu predhodnega sklica: 4-letni mandat sveta zavoda se začne s konstitutivno sejo sveta zavoda.
- Mandat člana sveta zavoda ni prenehal z mandatom celotnega sveta, ampak je imenovanje (predstavniki ustanovitelja) oz. izvolitev (predstavniki staršev) avtomatsko nadaljeval v novem sklicu sveta zavoda – vsem članom sveta zavoda preneha mandat z zaključkom 4-letnega mandata sveta zavoda, tudi tistim, ki so bili člani sveta krajši čas od časa trajanja mandata sveta.
- Več kot dvakratni zaporedni mandat člana sveta zavoda – zaporedni mandati se seštevajo ne glede na to, ali je ista oseba v prvem mandatu predstavnik ustanovitelja, v drugem mandatu staršev ali delavcev zavoda.
- Predstavniki staršev v svetu zavoda je lahko tudi starš, ki ni član sveta staršev.
- Neupravičen odvzem mandata predstavniku staršev v svetu zavoda: mandat predstavnika staršev ne preneha z odhodom njegovega otroka iz šole, če ima v šoli vpisanega še kakšnega otroka.
- Predsednik sveta staršev ni avtomatsko član sveta zavoda na podlagi izvoljenega položaja.
- Funkcija župana in podžupana občine ustanoviteljice zavoda je nezdružljiva s funkcijo člana sveta zavoda.

Nepravilnosti v sestavi sveta staršev:

- ZOFVI ne določa izjeme glede sestave sveta staršev, kar pomeni, da se svet staršev lahko konstituira, ko so na roditeljskih sestankih izvoljeni predstavniki vseh oddelkov. Ustanovitelj v ustanovitvenem aktu lahko določi, da je svet staršev konstituiran, ko vanj večina oddelkov imenuje svoje predstavnike.
- ZOFVI ne predvideva izvolitve namestnikov članov sveta staršev, lahko pa ustanovitelj to možnost predvidi v ustanovitvenem aktu.

Pogoste kršitve v postopku imenovanja ravnatelja:

Razpis:

- V razpisih, kjer se navaja, da mora kandidat izpolnjevati pogoje v skladu z ZOFVI, niso navedene vse novele zakona, kar pa je bistveno glede določil prehodnih pogojev za ravnatelja 43. člen ZOFVI-H.
- V razpisih ni navedene zahteve za predložitev listin, ki izkazujejo izpolnjevanje zakonsko predpisanega pogoja pet let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju.

Vloge kandidatov:

- Neustrezno štetje dni – izločitev vlog zaradi nepravočasnosti.
- Pozivanje kandidatov k dopolnitvi vlog z dodatnimi dokazili, ki niso zakonsko predpisana (neobvezne sestavine).
- Kandidati, ki ne izpolnjujejo pogojev za ravnatelja, niso izločeni iz postopka.
- Svet zavoda s sklepom ne izloči iz izbirnega postopka vlog kandidatov, ki ne izpolnjujejo pogojev.

Mnenja organov iz 53. a člena ZOFVI:

- Vloge za podajo mnenj o prijavljenih kandidatih za ravnatelja se organom (lokalna skupnost, svet staršev in učiteljski zbor) ne posredujejo na način, da bi se lahko sledilo zakonsko določenem 20-dnevnomu roku za podajo mnenja.
- Vsi zaposleni o kandidatih za ravnatelja glasujejo tajno.
- K oblikovanju mnenja učiteljskega zbora o kandidatih za ravnatelja niso pozvani vsi strokovni delavci. Člani učiteljskega zbora so namreč vsi strokovni delavci, ne glede na to, ali imajo v šoli sklenjeno pogodbo o zaposlitvi ali delo opravljajo na kakšni drugi pravni podlagi (dopolnjevanje učne obveznosti, pogodba o delu, izvajanje DSP).
- Član učiteljskega zbora, ki je prijavljen kandidat v postopku imenovanja ravnatelja, se mora skladno z Zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije izločiti iz tajnega glasovanja učiteljskega zbora o prijavljenih kandidatih za ravnatelja.
- Neobveščanje članov učiteljskega zbora, ki so na bolniškem ali porodniškem dopustu, o datumu predstavitve kandidatov in tajnega glasovanja.
- Lokalna skupnost in svet staršev svojega mnenja ne obrazložita.

Predstavitve kandidatov:

- Čeprav gre za neobvezno fazo postopka, jo je treba izpeljati formalno korektno (vabila, čas predstavitve, vodenje predstavitev ...).

Izbira kandidata za ravnatelja:

- Svet šole glasuje o izbiri kandidata, preden je potekel 20-dnevni rok za posredovanje mnenj organov.
- Svet šole ni glasoval o vseh kandidatih, ki izpolnjujejo pogoje.
- Dva kroga glasovanja za izbiro kandidata za ravnatelja, če prvič nihče ne dobi potrebne večine, to je 6 glasov.

Mnenje ministra:

- Zakonsko predpisan 30-dnevni rok za podajo mnenja ministra se šteje od dneva zadnje dopolnitve vloge.

Imenovanje ravnatelja:

- Svet zavoda glasuje o imenovanju ravnatelja, preden je potekel 30-dnevni rok za podajo mnenja ministra.
- Po pridobitvi mnenja ministra je svet zavoda imenoval ravnatelja z večino glasov prisotnih članov sveta zavoda in ni sledil določbi 12. odstavka 46. člena ZOFVI, ki določa, da sprejema svet zavoda odločitve z večino glasov vseh članov sveta.

4. Vzgojno ukrepanje – ugotovitve iz rednih nadzorov

Vzgojno ukrepanje je del t. i. vzgojnega delovanja šole in kot tako spada med strokovne in avtonomne naloge šole v okviru pravil stroke in šolske zakonodaje. Šola je tako za namen vzgojnega delovanja in s tem ustreznega vzgojnega ukrepanja dolžna sprejeti dva pomembna interna akta: Vzgojni načrt šole in Pravila šolskega reda, z vsebino in po postopku, opredeljenih v 60. d in 60. e členu ZOsn.

Za ustrezno vzgojno ukrepanje je ključno, da šola v:

- Vzgojnem načrtu šole med drugim opredeli konkretne vrste vzgojnih ukrepov, ki pa morajo biti take vrste, da z njimi ne omejuje pravic učencev, navedenih v ZOsn, in sicer od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena ZOsn;
- Pravilih šolskega reda med drugim določi vzgojne ukrepe za posamezne kršitve pravil in natančneje opredeli dolžnosti in odgovornosti učencev.

Ob pojavu kršitev dolžnosti in odgovornosti s strani učenca šola postopa skladno z določbami svojih internih aktov. Če vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena, se učencu lahko izreče vzgojni opomin po postopku, določenem v 60. f členu ZOsn.

V inšpekcijskih nadzorih še zmeraj ugotavljamo naslednje pomanjkljivosti:

- z vrstami izrečenih vzgojnih ukrepov (npr. določeni so vzgojni ukrepi, ki omejujejo nekatere zakonsko določene pravice učencev (obiskovanje pouka, status športnika); izrečeni so vzgojni ukrepi, ki v internih aktih šole sploh niso opredeljeni);
- s samim potekom postopkov izrekanja vzgojnih ukrepov, ki jih je šola sama določila v internih aktih;
- s postopkom izrekanja vzgojnega opomina glede na določbo 60. f člena ZOsn (npr. strokovni delavec šole ne poda obrazloženega predloga za izrek vzgojnega opomina razredniku; razrednik ne opravi razgovora z učencem in njegovimi starši oz. strokovnim delavcem, ki zastopa interese učenca, če se starši ne udeležijo pogovora; razrednik ne pripravi pisnega obrazloženega predloga za izrek vzgojnega opomina; vzgojnega opomina ne izreče (celoten) učiteljski zbor).

5. Nadzori v času razglasitve epidemije in zaprtja šol

V času razglasitve epidemije ter odlokov o zaprtju šol in tudi pozneje ob odprtju v primeru upoštevanja normativov vas seznanjamo, da je Inšpektorat na podlagi 46. a člena Zakona o nalezljivih boleznih pridobil pooblastila za izvajanje nadzora tudi nad upoštevanjem določb omenjenega zakona, kot tudi nad odloki vlade, ki so bili sprejeti na podlagi omenjenega zakona.

V tej zvezi smo neposredno preverili delovanje 276 osnovnih šol, pri čemer nismo ugotovili nobene kršitve ali posebnosti, zaradi česar je treba vodstva šol pohvaliti in se jim zahvaliti za kooperativno sodelovanje.

6. Svetovalna vloga Inšpektorata RS za šolstvo in šport

Inšpektorat po šolah in vrtcih izvaja predstavitve svojega dela, namenjene vsem strokovnim delavcem. Predstavitev vključuje osnovne informacije o delu, nadzorih, pravicah in dolžnostih strokovnih delavcev, najpogostejše kršitve, pogosta vprašanja oz. nejasnosti (npr. spoštovanje odločb za otroke s PP, mobing, pomen strokovnega dela, vloga anonimk...). Vedno so predstavljene tudi praktične izkušnje pri delu inšpektorjev, dovolj časa je tudi za vprašanja strokovnih delavcev.

Če želite predstavitev tudi v vaši šoli, pošljite obvestilo na elektronski naslov: inspektorat-solstvo.mss@gov.si.

Istočasno vas seznanjamo, da še zmeraj izvajamo tudi telefonske uradne ure, namenjene izključno ravnateljem, in sicer vsak četrtek med 11. in 13. uro.

Želimo vam uspešno vodenje in vas lepo pozdravljamo,

dr. Simon Slokan
glavni inšpektor

Vročiti:

- naslovniki - elektronsko;